

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio I. An solvendæ sint Decimæ, antequam exigantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

eligitur nec bonum nec malum: & sequitur praxis Ecclesiæ Christi. Ratio primæ partis est, quia sicut non datur obligatio in pensionibus & tributis, quæ hominibus solvuntur, meliora & optima quæque dandi, ita illa Deo offerre nullibi jubemur. Ratio secundæ partis est: quia decimæ fideliter solvendæ sunt. At quid est fideliter decimas dare? nisi ut nec pejus nec minus aliquando Deo offerat, aut de grano suo, aut de vino suo, aut de fructibus arborum, aut de pecoribus &c. ut inquit S. Ambros. relat. can. 4. 16. 9. 7. Hinc in frugibus decimus quisque manipulus, in foetibus animalium decimum caput, in pomis arborum decimus sextarius, quem fors numeranti aut mensuranti obtulerit, solvendus est. Ex dictis sequitur I. Quòd si decimator prudenter dubitet, an fideliter solutæ sint decimæ, jus habeat repetendi numerationem manipulorum, foetuum &c. uti statuitur tit. 28. art. 2. Statut. Bavar. Ein jeder Zehendt Herr ist befugt, ob (wann) er auß red-

lichen Anzeigungen und Vermuthungen / einer Gefahr / Betrugs / oder sonsten zubeforgen / daß ihme der Zehendt nit wäre vöellig geraicht worden, den Zehendt-Mann in dem Stadel außzuzehenden / und dardurch / ob der Zehendt-Mann gleich Recht erfunden / weder Ross / Wagen / wie durch die Zehendt-Leuth se zu Zeiten will angezogen werden / noch ainig andere Straff nit verworchen. Sequitur II. Quòd decimator possit inhibere colonis, ne decimas separant, nisi se vel suo nuntio præsentent, uti tradunt Specul. h. t. ad fin. ubi id probat ex varijs leg. & Covarr. l. 1. var. c. 17. n. 8. v. c. et avò, cum Panor. ac aliorum communi in c. 10. h. t. Si verò alicubi consuetudo viget, ut absente decimatore decimatio vel in horreis fiat, & hic probare possit, se multoties inde læsum, potest ab Ordinario petere, ut talem consuetudinem reddat invalidam, ut benè censet Engel h. t. §. 1. n. 13. eò quòd illa tunc sit irrationabilis, quia occasionem peccandi præbet.

CAPUT II.

De Forma Decimarum.

QUÆSTIO I.

An solvendæ sint Decimæ, antequam exigantur?

Ii

SUM-

SUMMARIUM.

§37. Multiplex quaestio de forma decimarum proponitur.

§38. Ratio asserendi, eas non deberi nisi petitas.

§39. Debentur, etsi non exigantur.

§37 **F**ormæ nomine hîc intelligimus modum, quo solutio decimarum, facienda est. Integritas earum, quam multi huc revocant, pertinet ad quantitatem, seu materiam; & idcirco de illa potius cap. præced. quàm isto, agendum erat. Ad modum ritè reducitur tempus solvendi. Quæri autem hîc potest 1. an decimæ solvendæ sint non petitæ. 2. An si ultrò vel post petitionem decimatoris non solvuntur, propria ejusdem auctoritate tolli possint. 3. Utrùm fructus in campo, an in horreo, decimandi sint. 4. An inferendæ in horreum aut cellam decimatoris. 5. Quomodo numeratio manipulorum vel mensurarum facienda sit. 6. An decimæ solvendæ sint in natura, an verò pecunijs compensari possint. 7. Quando solvendæ sint.

§38 Ad 1. Quæstionem respondere videntur S. Thom. 2.2. q. 87. art. 1. ad 5. & Cajetan. *ibi*, Cardin. in c. 3. h. t. Archid. in c. 1. h. t. in 6. S. Antonin. 2. p. tit. 4. c. 3. Sals. Paris. vol. 1. consil. 15. Rot. Rom. in antiqu. decis. 1. n. 1. decimas non deberi nisi petitas. Rationem dat Cardin. quia *cit.* c. 3. dicitur, monendos

§40. Respondetur ad opposita.

§41. Opinio asserentium, hoc modo non solutas sequenti peti non posse.

§42. Statuitur oppositum.

esse Parochianos, ut solvant: ergo non debent, nisi moneantur. Accedit, quòd Paulus 1. Corinth. 9. ait, se nihil à Corinthijs petijisse aut recepisse, nec illos accusat, quòd nihil ultrò solverint: ergo nihil debetur Ministris sacris, nisi petant.

Assert. I. Decimæ debentur etiam antequam exigantur. Ita post Gloss. Anchar. Panor. ac alios in c. 3. & 7. h. t. Covarr. l. c. Rebuff. q. 12. n. 7. Guttier. l. 2. Canon. c. 21. n. 45. Ant. Faber l. 1. Cod. tit. 2. de fin. 66. ac aliorum communis, & certa, ut loquitur Suar. c. 37. n. 7. Rationem dant 1. quia decimæ sine diminutione & integræ solvendæ sunt. Ergo tardari in solutione non potest, & expectari, donec petantur, quia minus solvit, qui tardius solvit. l. si cui. ff. de V. S. & l. fin. C. de plus petis. 2. Decimarum solutio est quædam oblatio Deo facta, ut patet Exodi 22. at offerre significat ultrò dare, etsi non petatur. Hinc ibidem dicitur: decimas & primitias non tardabis reddere. 3. Quivis, quòd certo tempore debet, solvere tenetur etiam non postulatus, cum dies interpellet pro homine c. ult. de locat. l. 3. C. de fur. Emph.

Emph. & l. magnam C. de contr. & committ. stipul. maxime si res, quæ debetur, est aliena, vel onus reale annexum habet, quale habent fructus collecti.

540 Neque obstat auctoritas S. Thomæ, aliorumque. Nam, ut bene ostendunt Covarr. *l. c. n. 12.* Suar. *cit. n. 2.* & Moneta *c. 6. q. 4. n. 23.* (quidquid dicat Thom. Hurtado *tom. 2. var. tr. 8. c. 1. resol. 9.*) loquuntur solum de casu, quo vel censetur Ecclesia obligationem remittere, dum eas non petit; vel quo consuetudo fert, ut non solvantur nisi petita; vel quod non incurratur excommunicatio aliave pœna humana ob eas non solutas, si non fuerint petita. Quo modo intelligendum quoque est *cit. c. 3. h. 2.* quia ibi solum dicitur, eos, qui non solvunt, monendos esse, & si opus fuerit, sub excommunicatione compellendos. Ex quo solum sequitur, ob non solutas neminem excommunicandum, nisi monitionem prius factam contempserit. Pariter non obstat exemplum Pauli alimenta à fidelibus non accipientis: nam ultrò ea remisit, & haud dubiè oblata recusavit, ut ab omni quæstus suspicione alienus tantò liberius prædicaret Christum Crucifixum.

541 Difficilior quæstio esse videtur, an si decimæ hoc anno solutæ non fuerunt, sequenti anno repeti, sicque duplices peti possint. Negat Ant. Faber *l. c.* sicque in Senatu

Sabaud. decisum refert. Idem tradunt Balbus *de Præscript. p. 1. p. 5. prin. q. 7. n. 12.* Paris. *vol. 1. consil. 15. n. 26.* Bern. van Espen *p. 2. Jur. Eccl. tit. 33. c. 10. n. 25.* & Mich. du Perray *tr. de Port. congrua p. 2. c. 30. n. 38.* ubi inter regulas circa decimarum materiam in Gallijs receptas hanc refert, quod decimæ annorum præteritorum non petantur. Rationem dant: quia censentur remissa, si suo tempore non fuerint postulata.

Assert. II. Decimæ non solutæ 542 tempore, quo solvendæ erant, postea exigi possunt & solvi debent, tametsi suo tempore postulata non fuerint. Assertio certa est seclusà contrariâ consuetudine, & gratuitâ remissione. & sequitur ex dictis *n. 539.* si enim solvendæ sunt etiam non petita, per omissionem petitionis non liberatur debitor: poterit igitur postea conveniri. Accedit, quod alia quoque debita & pensiones præteriti temporis solvendæ sunt, nisi remissio intervenerit, præscriptio &c. nec ullibi de decimis contrarium statutum est: neque præsumi potest gratuita earum remissio & condonatio ex eo, quod tempore ordinario petita non fuerint, cum frequens sit eas non peti propter oblivionem, ignorantiam, vel absentiam decimatoris, aut fraudem vel negligentiam officialium ac Ministrorum, quorum erat, eas exigere. Unde contrariam opinionem

li 2 Covarr.

Covarr. *l. c.* meritò dicit, nec Jure veram esse, nec ex Archidiacon. & sequacibus, qui pro ea citantur, commodè deduci posse: practicè improbabilem, & planè temerariam assertionem, ac gravem errorem esse pronuntiat Suar. *c. 38. n. 1.* Illud ultro fatemur, quod cum S. Thoma, Panor. ac communi DD. tradunt Salon, *disp. de Tribut. & vectig. art. 2.* & Azor. *p. 1. Instit. mor. l. 7.*

c. 24. g. 17. non dari obligationem solvendi, ubi consuetudo vigeat, ut non solvantur nisi petita, aut ut præteriti temporis decimæ non solvantur, nisi tempore consueto, quo solvenda fuerant, fuerint postulata. Et hac consuetudine dicendum est nisi illa senatus consultata, quæ referunt Anton. Faber & Perray *l. c.* & sic suam opinionem explicat tandem Balbus *l. c. in fine.*

Q U Æ S T I O II.

An Decimator propria auctoritate Decimas auferre possit?

S U M M A R I U M.

§ 43. § 44. *Propria auctoritate privatus decimator decimas nondum separatas auferre nequit.*

§ 43 **C**um decimæ, ut modò dixi, debeantur etiam non petita, consequens quæstio est, an si ultro vel petita non solvantur, decimator propria auctoritate, aut omnino negantibus aut solvere differentibus eas auferre possit. Opinionem, quòd propria tunc auctoritate auferri possint, Speculatori *tit. de decim. v. ultimò queritur.* tribuere videtur Moneta *c. 6. g. 4. n. 25.* sed nihil vel ille vel alius simile vel asserit vel indicat.

§ 44 **A**ssert. I. Parochus aliùsve decimator, qui jurisdictionem temporalem in debitores decimarum non habet, non potest propria au-

§ 45. *Nec denegatione Sacramentorum debitores ad solvendum compellere.*

§ 45 **A**uctoritate eas auferre. Ita omnes, estque assertio certa, ut ait Suar. *c. 36. n. 9.* Ratio patet: quia subditus est dominus & legitimus possessor omnium fructuum, antequam aliqui eorum pro decimis separentur, ergo non potest propria auctoritate decimatoris possessione privari, etiam si illorum sit debitor: cum constet, creditori licitum non esse, propria auctoritate bona possessoris invadere, eumque ad debitum obtinendum spoliare. *c. 5. 6. & 7. ac toto tit. de restit. spol.* Accedit, quòd hæc vis foret contra pacem Reipublicæ, possétque esse origo multarum injuriarum ac scandalorum. **A**ssert. II.